

Måleriets look

Anteckningar om Jenny Lindbloms måleri

”Many things in the world have not been named; and many things, even if they have been named, have never been described”. Så inleder Susan Sontag sin numera klassiska essä från 1964 om kitsch och camp – något som på vanlig bondsvenska kallas dålig smak. Det är en essä som pockar på min uppmärksamhet när jag ser på Jenny Lindbloms måleri. Det fina med Sontags iakttagelse är att hon sätter fingret på det där med språk och makt. Språk i detta fall tänker jag mig handlar både om vårt talade språk och bildspråk. Vissa saker finns det skrivet hyllmetrar om, medan annat lämnas åt ett allmänt tyckande, eller ska man säga ett kollektivt bortträngande? Vissa saker har hyllats i dikter och förevigats i bilder och monument, medan annat har fått sjunka ner i populär- och konsumtionskulturens moras. Det är egentligen en gammal historia som upprepar sig. När en viss klass fått tillräckligt med pengar, tid och utbildning att ”förstå sig på” så söker de högre klasserna nya marker för sin förfinade smak. Saker faller i glömska, vi slutar kanske tala om dem och avbilda dem. Självklart är det inte längre så enkelt, om det nu någonsin varit enkelt.

Och Jenny Lindblom räds inte det komplexa och mångtydiga. Hennes konst skulle jag snarare säga närs av det. Med måleriets öppna och gränslösa natur låter hon sin egensinniga logik korskoppla ”saker och ting”. De enskilda målningarna och kombinationer av målningar får mig att se som på nytt. Det är som om Lindblom genom att hitta oväntade möten avslöjar underliggande analogier som visar på att det vi vanligtvis ser som skilda fenomen, som tillhörande olika världar plötsligt hör samman. Lindblom liksom bänder upp dessa så kallade system för representation – som språkets, bildens och kulturernas system – för att visa på deras begränsningar. Med sin blick och sin känsla för form och utseenden spekulerar hon i hur det skulle se ut om dessa gränser inte fanns. Det är lekfullt, njutbart och tankeväckande, men också oroande.

Låt mig beskriva ett par målningar för att förtydliga hur Jenny Lindblom osäkrar vår blick. I målningen *Towel Origami Resort (Swan II)*, från 2012, möter vi en handduk vikt till en svan, en typisk dekoration från ett hotellrum eller Hilma af Klints symboladdade svan? Svanen - vilken den nu är eller om den är båda - vilar mot en bakgrund som påminner om Mark Rothkos sakrala färgfält. Svanen som motiv återkommer i ett flertal målningar som på ett slående sätt öppnar sitt motiv. Likt sagans fula ankunge transformeras den till ett vackert djur. Likt mytologins svan användes av Zeus för att förföra Leda, som i sin tur födde Tvillingarna, som fick en stjärnbild uppkallad efter sig i astrologin. Temat nystas upp och kantas av idéer om tvåsamhet och lång, romantisk kärlek, men även köttslig lust och maskerad. I målningarna förvandlas den vikta, sköra svanen av papper eller bomull till en mer materiell figur. Det förstärks av att Lindblom ofta låter den råa linneduken möta bemålade fält som ger form och kropp till motivet. Målade hålrum och vikningar associerar till kroppens olika öppningar.

Den sexuella undertonen målas explicit fram i en serie verk som avbildar kvinnobyst och könsorgan. Motivet är en avancerad sexleksak, men bröstet ser samtidigt ut som ögon som stirrar stint tillbaka på mig när jag betraktar målningarna. I olika varianter möter vi motivet gråtande eller skygga bakom ett par händer. Motivet påminner också om loggan till den digitala söktjänsten Tripadvisor, som ger tips om billiga resor. Loggan är en abstraherad uggla. Associationen mellan bröstet, ögonen och ugglans blick är återigen ett sätt att låta mytologiska underströmmar framträda genom lager av färg som också korsas med samtida fenomen

Badbild/Bonnbränna III, från 2013, visar en man stående i en klassisk contrapposto som skulle han stigit ned från Olympen för att stå sådär skönt avslappnad på en badstrand, med ett geometriskt mönster på badbyxorna. Mönstret är slående likt Olle Baertlings öppna former. Mannen har en iögonfallande bondbränna. Hans ansikte, hals och underarmar är flammigt brunbrända, medan resten av kroppen är blek. Vid sidan om kroppen hittar vi ett citat som säger ”very, peasant stay”, ett olyckligt stavfel eller ett dåligt skämt om bondbrännans historiska klassrötter?

True Type, från 2013, består av en målad text som berättar om någon som inte har råd att åka på semester, utan skall dricka sig så full att blackouten blir ett tillfälligt avbrott i vardagen. Den svartmålade bakgrunden understryker den svarta humorn i citatet. I andra verk framträder resandet, ”exotiska platser” och olika semesterbeteenden. Det vilar något fullt och pinsamt över motiven, som om det figurerna håller på med är barbariskt. Matissemblika figurer poserar hämningslöst och låter sina konturer fläka ut sig över den ogrundade duken, som i sin grovhet påminner om en sandstrand. Allt detta sker samtidigt som Tripadvisors urholkade ögon, denna gång som skulptur, stirrar på mig som om den påminner mig om mina egna tillkortakommanden.

Som ett slags ledmotiv i Jenny Lindbloms måleri framträder den mänskliga kroppen. I en serie målningar hittar vi den tatuerad, som i *Now and Forever*, från 2013, och *Past, Peasant, Future*, från 2013. Tatueringen som sådan är kittlande tvetydlig i det att den historiskt och kulturellt har lyckats ömsa skin. I dag i en västerländsk kontext står den både för pinsamma reseminnen och trendkänslighet.

Ett annat ledmotiv som rör sig mer som en underström är Jenny Lindbloms återkommande referenser till annat måleri. Både sitt eget i det att hon upprepar sina motiv, och andras. Olle Baertling, Dick Bengsson och Cecilia Edefalk är konstnärer som befinner sig i en svensk nära kontext och som låter sig citeras och refereras till. Måleriets historia blir en näringsrik jord att gräva i och fungerar snarare som en anledning till att måla än att dödsförklara. Även om jag kan ana dessa motpolers nära sammanlänkning hos Lindblom. Det vilar nämligen en slags stilla förgänglighet över hennes konst, som en balans till det humoristiska, dubbeltydliga och underfundiga.

Det är så Jenny Lindbloms konst kan beskrivas, som att den skapar en sensibilitet som vänder upp och ned på konventionella smakhierarkier. Det finns en laddning i detta som handlar om en ambition och ett patos med politiska och sociala förtecken. Är det en samtida arbetarklasskonstnär vi har framför oss? Oavsett, så vägrar Jenny Lindblom att vara politisk på ett entydigt sätt. Istället omhuldas en ”dålig smak”. Det campiga uttrycket, som Sontag skrivit om, erbjuder konsten och livet en annan ordning. Det överdrivna och aparta tjänar som ledstjärna och osäkrar seendet. Lindblom iscensätter en ”look” som handlar om att både se och se ut. Jag som betraktare har en viss smak och konsten omgärdas av en konsensus kring utförande och estetik. Dessa värderande blickar och värdeladdade utseenden möts i en slags spegelsal som är Jenny Lindbloms konst. Kanske är det ingen tillfällighet att det förekommer många speglar i hennes måleri. Spegeln tjänar som en stark metafor för att betrakta och bli betraktad. Identitetskapande och lek med identiteter. Och det är inte vilka speglar som helst som hon avbildar utan hotellrummets brunspegel som förvränger vår blick och ger oss en snyggare look.

Camilla Larsson
Stockholm 2013
Curator och skribent